

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH

MA THỊ HUYỀN NGÀ

**GIẢI PHÁP QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG
TẠI NGÂN HÀNG NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN
NÔNG THÔN VIỆT NAM - CHI NHÁNH
TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH

MA THỊ HUYỀN NGA

**GIẢI PHÁP QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG
TẠI NGÂN HÀNG NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN
NÔNG THÔN VIỆT NAM - CHI NHÁNH
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS BÙI ĐỨC THỌ

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của bản thân và không sao chép các công trình nghiên cứu của người khác để làm sản phẩm của riêng mình. Các số liệu có nguồn gốc rõ ràng, tuân thủ đúng nguyên tắc và kết quả trình bày trong luận văn được thu thập trong quá trình nghiên cứu là trung thực chưa từng được ai công bố trước đây. Tác giả hoàn toàn chịu trách nhiệm về tính xác thực và nguyên bản của luận văn.

Thái Nguyên, tháng 12 năm 2015

Tác giả luận văn

Ma Thị Huyền Nga

LỜI CẢM ƠN

Luận văn được hoàn thành tại Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh. Trong quá trình làm luận văn tôi đã nhận được rất nhiều sự giúp đỡ để hoàn tất luận văn.

Trước tiên, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành đến **PGS.TS Bùi Đức Thọ** đã tận tình hướng dẫn, truyền đạt kiến thức, kinh nghiệm cho tôi trong suốt quá trình thực hiện luận văn tốt nghiệp này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn các thầy giáo, cô giáo Trường Đại học Kinh tế & Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên, cùng bộ phận Sau Đại học - đã đóng góp nhiều ý kiến quý báu giúp đỡ tôi trong quá trình nghiên cứu, hoàn thành luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn tới Ban lãnh đạo Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam - Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên, các cán bộ trong chi nhánh đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này. Đồng thời xin gửi lời cảm ơn đến các anh, chị đáp viên đã nhiệt tình tham gia trả lời câu hỏi khảo sát giúp tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp này.

Do bản thân còn nhiều hạn chế nên luận văn không tránh khỏi những thiếu sót, tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy cô giáo và các bạn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 12 năm 2015

Tác giả luận văn

Ma Thị Huyền Nga

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Những đóng góp mới của luận văn	3
5. Kết cấu của luận văn	3
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ RỦI RO	
TÍN DỤNG CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI	4
1.1. Tổng quan về ngân hàng thương mại và hoạt động tín dụng của ngân hàng thương mại.....	4
1.1.1. Khái quát về Ngân hàng thương mại	4
1.1.2. Hoạt động tín dụng của Ngân hàng Thương mại	8
1.2. Rủi ro tín dụng	10
1.2.1. Khái niệm rủi ro tín dụng	10
1.2.2. Phân loại rủi ro tín dụng.....	11
1.2.3. Nguyên nhân và hậu quả của rủi ro tín dụng	12
1.3. Quản lý rủi ro tín dụng của Ngân hàng Thương mại	15
1.3.1. Khái niệm và sự cần thiết quản lý rủi ro trong hoạt động tín dụng	15
1.3.2. Các nguyên tắc chung của Ủy ban Giám sát ngân hàng Basel về quản lý rủi ro trong tín dụng	16
1.3.3. Công cụ quản lý rủi ro tín dụng của ngân hàng thương mại.....	17
1.3.4. Nội dung quản lý rủi ro tín dụng Ngân hàng Thương mại.....	19
1.3.5. Các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý rủi ro tín dụng.....	27
1.4. Kinh nghiệm quản lý rủi ro tín dụng trong nước và quốc tế.....	32
1.4.1. Thực tiễn về quản lý rủi ro tín dụng của một số ngân hàng trên thế giới	32
1.4.2. Thực tiễn về quản lý rủi ro tín dụng tại các NHTM Việt Nam.....	34

1.4.3. Bài học kinh nghiệm về quản lý rủi ro tín dụng cho Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Thái Nguyên	36
Kết luận chương 1	38
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	39
2.1. Các câu hỏi đặt ra cần nghiên cứu	39
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	39
2.2.1. Phương pháp tiếp cận nghiên cứu	39
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin	39
2.2.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	40
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	41
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	42
2.3.1. Các tiêu chí phản ảnh kết quả quản lý rủi ro tín dụng	42
2.3.2. Các chỉ tiêu đánh giá hoạt động quản lý rủi ro tín dụng	46
Kết luận chương 2	47
Chương 3. THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG TẠI NGÂN HÀNG NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN - CHI NHÁNH THÁI NGUYÊN	48
3.1. Giới thiệu chung về Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn chi nhánh tỉnh Thái Nguyên	48
3.1.1. Quá trình hình thành và phát triển của Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn chi nhánh tỉnh Thái Nguyên	48
3.1.2. Tình hình hoạt động kinh doanh giai đoạn 2011 - 2014	51
3.2. Thực trạng quản lý rủi ro tín dụng tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn chi nhánh tỉnh Thái Nguyên.....	64
3.2.1. Công tác tổ chức bộ máy quản lý rủi ro tín dụng trong cho vay của Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn chi nhánh tỉnh Thái Nguyên	64
3.2.2. Tình hình thực hiện quản lý rủi ro tín dụng trong cho vay tại NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên	65
3.2.3. Kết quả quản lý rủi ro tín dụng	80
3.3. Phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý rủi ro tín dụng tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn chi nhánh tỉnh Thái Nguyên.....	84
3.3.1. Các nhân tố bên trong	85
3.3.2. Các nhân tố bên ngoài	91

3.4. Đánh giá chung về công tác quản lý rủi ro tín dụng tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn chi nhánh tỉnh Thái Nguyên.....	95
3.4.1. Những thành công	95
3.4.2. Những hạn chế và nguyên nhân	97
Kết luận chương 3	102
Chương 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG TẠI NGÂN HÀNG NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN - CHI NHÁNH THÁI NGUYÊN.....	103
4.1. Định hướng của Ngân hàng nông nghiệp và phát triển nông thôn chi nhánh Thái Nguyên về công tác quản lý rủi ro tín dụng đến năm 2020	103
4.1.1. Phương hướng và mục tiêu phát triển của Ngân hàng nông nghiệp và phát triển nông thôn chi nhánh Thái nguyên.....	103
4.1.2. Định hướng quản lý rủi ro tín dụng tại Ngân hàng nông nghiệp và phát triển nông thôn chi nhánh Thái Nguyên.....	105
4.2. Một số giải pháp hoàn thiện công tác quản lý rủi ro tín dụng của Ngân hàng nông nghiệp và Phát triển nông thôn chi nhánh Thái Nguyên	106
4.2.1. Nhận dạng rủi ro tín dụng	106
4.2.2. Đo lường rủi ro tín dụng.....	110
4.2.3. Kiểm soát rủi ro tín dụng	113
4.2.4. Tài trợ rủi ro tín dụng.....	117
4.2.5. Giải pháp về nhân sự.....	118
4.3. Kiến nghị.....	118
4.3.1. Kiến nghị với Ngân hàng nông nghiệp và Phát triển Việt Nam	118
4.3.2. Kiến nghị với Ngân hàng Nhà nước	121
4.3.3. Kiến nghị với Nhà nước	122
Kết luận chương 4	123
KẾT LUẬN	124
TÀI LIỆU THAM KHẢO	125
PHỤ LỤC	127

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Ký hiệu	Ý nghĩa
BĐTV	Bảo đảm tiền vay
CBTD	Cán bộ tín dụng
CN	Chi nhánh
DN	Doanh nghiệp
DPRR	Dự phòng rủi ro
ĐCV	Điều chuyển vốn
GDBĐ	Giao dịch bảo đảm
HĐBĐ	Hợp đồng bảo đảm
HĐTD	Hợp đồng tín dụng
NH	Ngân hàng
NHNN	Ngân hàng nhà nước
NHNo&PTNT	Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn
NHTM	Ngân hàng thương mại
PDTD	Phê duyệt tín dụng
QLRR	Quản lý rủi ro
QLRRTD	Quản lý rủi ro tín dụng
RRTD	Rủi ro tín dụng
TCTD	Tổ chức tín dụng
TMCP	Thương mại cổ phần
TPKT	Thành phần kinh tế
TSBĐ	Tài sản bảo đảm
XHTD	Xếp hạng tín dụng
XLRR	Xử lý rủi ro

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1.	Nguồn vốn huy động của NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên 2011 - 2014.....	52
Bảng 3.2.	Hoạt động tín dụng của NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên 2011 - 2014.....	54
Bảng 3.3.	Hoạt động thanh toán quốc tế của NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên 2011 - 2014	57
Bảng 3.4.	Hoạt động kinh doanh ngoại tệ của NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên 2011 - 2014.....	58
Bảng 3.5.	Hoạt động bảo lãnh của NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên 2011 - 2014.....	60
Bảng 3.6.	Số lượng thẻ NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên tính đến ngày 31/12/2014	61
Bảng 3.7.	Tổng doanh thu thẻ NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên	62
Bảng 3.8.	Kết quả kinh doanh của NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên 2011 - 2014.....	63
Bảng 3.9.	Bảng chấm điểm quy mô doanh nghiệp	67
Bảng 3.10.	Bảng thang điểm xếp loại theo quy mô doanh nghiệp	68
Bảng 3.11.	Thang điểm xếp loại doanh nghiệp	68
Bảng 3.12.	Bảng xếp hạng mức độ rủi ro khách hàng là doanh nghiệp	69
Bảng 3.13.	Bảng chỉ tiêu xác định cấp tín dụng	70
Bảng 3.14.	Bảng xếp hạng khách hàng cá nhân	71
Bảng 3.15.	Tổng điểm xếp hạng tín nhiệm khách hàng cá nhân	71
Bảng 3.16.	Kết quả xếp hạng khách hàng vay vốn (2011-2014).....	72
Bảng 3.17.	Kết quả công tác thẩm định hồ sơ vay vốn của NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên 2011-2014	73
Bảng 3.18.	Cơ cấu dư nợ của NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên 2011 - 2014..	80
Bảng 3.19.	Tỷ lệ nợ xấu của NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên 2011 - 2014 ...	81
Bảng 3.20.	Thực trạng nợ xấu phân theo thành phần kinh tế	82
Bảng 3.21.	Tình hình trích lập dự phòng RRTD của NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên 2011 - 2014	83
Bảng 3.22.	Tình hình xóa nợ rỗng của NHNo&PTNT chi nhánh Thái Nguyên 2011 - 2014.....	84
Bảng 3.23.	Thông tin về đối tượng điều tra thuộc Ngân hàng.....	85

Bảng 3.24. Đánh giá mức độ ảnh hưởng Chính sách, quy trình, quy mô tín dụng đối với công tác quản lý rủi ro tín dụng tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Thái Nguyên.....	86
Bảng 3.25. Đánh giá mức độ ảnh hưởng Cơ cấu tổ chức và quản lý đội ngũ cán bộ đối với công tác quản lý rủi ro tín dụng tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Thái Nguyên.....	87
Bảng 3.26. Đánh giá mức độ ảnh hưởng Trình độ, năng lực và phẩm chất đạo đức của cán bộ tín dụng đối với công tác quản lý rủi ro tín dụng tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Thái Nguyên	89
Bảng 3.27. Đánh giá mức độ ảnh hưởng Cơ sở vật chất, thông tin phục vụ cho công tác quản lý rủi ro tín dụng đối với công tác quản lý rủi ro tín dụng tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Thái Nguyên.....	90
Bảng 3.28. Đánh giá mức độ ảnh hưởng Năng lực kinh doanh của khách hàng đối với công tác quản lý rủi ro tín dụng tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Thái Nguyên.....	91
Bảng 3.29. Đánh giá mức độ ảnh hưởng Uy tín của khách hàng vay đối với công tác quản lý rủi ro tín dụng tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Thái Nguyên	92
Bảng 3.30. Đánh giá mức độ ảnh hưởng Yếu tố môi trường đối với công tác quản lý rủi ro tín dụng tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Thái Nguyên.....	93
Bảng 3.31. Đánh giá mức độ ảnh hưởng Sự cạnh tranh giữa các ngân hàng đối với công tác quản lý rủi ro tín dụng tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Thái Nguyên.....	94